

Aftale om arbejdstid for lærere i folkeskolen 2008

KL

Lærernes Centralorganisation

Indledende bemærkninger

Målet med Arbejdstidsaftale 08 er at skabe gode rammer for folkeskolens udvikling og understøtte folkeskolen som en attraktiv arbejdsplads. Dét gør aftalen bl.a. ved at give lærerne ansvaret for selvstændigt og professionelt at løse den samlede undervisningsopgave og give skoleledelsen ansvaret for at udvise klar og tydelig ledelse og for at sætte mål og give retning for lærernes arbejde.

Aftalen tager udgangspunkt i en samlet ramme om undervisningsopgaven. Rammen skal sikre, at der er den nødvendige tid til at løse opgaven kvalificeret. Rammen udfyldes som udgangspunkt af læreren og lærerteamet med det sigte at skabe den optimale undervisning for eleverne. Det sker indenfor skolens og kommunens prioriteringer. Ledelsen og lærerne skal løbende være i dialog om mål og resultater i undervisningen.

Aftalen afskaffer bureaukratiet i arbejdsplanlægningen og styrker mulighederne for et godt arbejdsmiljø på skolerne. Aftalen muliggør en enkel, fleksibel og ubureaukratisk planlægning på skolerne samt løbende prioriteringer og omprioriteringer, så arbejdsopgaverne kan tilpasses til de aktuelle behov i undervisningen.

Aftalen skal understøtte folkeskolen som en attraktiv arbejdsplads med engagerede og kompetente lærere og ledere. Aftalen bygger derfor på tillid, dialog og samarbejde mellem skoleledelsen og lærerne om hele skolens virksomhed.

Aftalen skal udfyldes lokalt, således at der lokalt skal indgås aftale mellem kommune og den lokale kreds af Danmarks Lærerforening (i Københavns Kommune: Københavns Lærerforening).

Bilag 1 omhandler skoleårets planlægning og kan anvendes til inspiration og støtte for implementeringen af aftalen.

Kapitel 2 Arbejdsplanlægning

§ 2. Arbejdstid

Stk. 1

Arbejdstiden i et skoleår udgør for fuldtidsansatte 1924 timer, inkl. ferie og sønehelligdage.

For deltidsansatte reduceres arbejdstiden i skoleåret i overensstemmelse med den aftalte gennemsnitlige ugentlige arbejdstid.

Bemærkning:

Arbejdstiden svarer til gennemsnitlig 37 timer pr. uge eller 7,4 time pr. arbejdsdag.

Et skoleår regnes fra den 1. august til den 31. juli det efterfølgende år.

Lærere, der er frikøbt til organisationsarbejde, betragtes som lærere med nedsat arbejdstid, dog bortset fra § 10, stk. 1.

Stk. 2

Kommunen kan fastsætte regler om opdeling af skoleåret i kortere normperioder. Normperioder skal være af mindst 4 ugers varighed og må højst være lig med skoleåret. Fastsætter kommunen ikke sådanne regler, kan beslutning herom træffes af skolens ledelse. Opdeles skoleåret i normperioder mindre end et skoleår fastsættes og opgøres arbejdstiden i overensstemmelse med bilag 5.

Stk. 3

Ved planlægning af skoleåret kan der efter drøftelse mellem skoleledelsen og den enkelte lærer planlægges med overarbejde udover årsnormen for fuldtidsansatte, samtidig aftaler de om overarbejdet skal udbetales løbende eller afvikles i en efterfølgende normperiode, svarende til § 9.

§ 3. Undervisningsopgaven

Stk. 1

Undervisningsopgaven består af undervisning, jf. stk. 2, og opgaver i tilknytning til undervisningen, jf. stk. 3.

Stk. 2

Undervisning defineres i denne aftale som klasseundervisning, holdundervisning og individuel undervisning i folkeskolens fag, herunder specialundervisning, vikartimer og undervisning på lejrskoler og ekskursioner.

Undervisningen tilrettelægges, så der i videst muligt omfang skabes sammenhæng i de enkelte læreprocesser.

Stk. 3

Ledelsen fastlægger i samarbejde med lærerne principper og rammer for placeringen af undervisningstimerne, samt udarbejder et grundskema for undervisningstimmernes placering.

- a) Deltagelse i møder fælles for alle lærere, fx pædagogisk råd og pædagogiske dage
- b) Medarbejdersamtaler
- c) Efter- og videreuddannelse
- d) Tillidshverv, fx TR, MED, skolebestyrelse
- e) Konkrete opgaver eller funktioner, fx skolebibliotek, vejlederopgaver, konsulentopgaver, tilsynsopgaver o.lign.
- f) Deltagelse i udviklingsprojekter/udvalgsmøder uden for egen skole, fx deltagelse i kommunale el. tværkommunale udviklingsprojekter og kommunale udvalg
- g) Pædagogisk/administrative opgaver, fx skemalægning, vikardækning
- h) Deltagelse i møder og udvalg vedrørende skolens virksomhed, fx skolens værdigrundlag og indsatsområder, samt skolens generelle drift, fx økonomi- og legepladsudvalg
- i) Klasselærerfunktion, se stk. 5
- j) Lejrskoler (supplerende tid udover den planlagte undervisning), se stk. 6
- k) Afgangsprøver og censur (evt. supplerende tid udover den planlagte undervisningsopgave), se stk. 7.
- l) Undervisning af forældre som led i specialundervisning eller specialpædagogisk bistand

Hertil kommer:

- m) For lærere, der er fyldt 60 år og anmoder herom, nedsættes arbejdstiden. For fuldtidsansatte indgår 175 timer årligt i andre opgaver. For deltidsansatte reduceres de 175 timer forholdsmæssigt. Tiden medregnes fra det skoleår, hvori læreren fylder 60 år
- n) Tid der medgår til kombinationsbeskæftigelse efter de herom fastsatte regler
- o) Afvikling af ferietimer udover 4 uger fra tidligere ferieår og/eller ferietimer udover 5 uger fra indeværende ferieår
- p) Afvikling af afspadsringstimer fra tidligere skoleår

Bemærkning:

Ansatte, der ønsker at indgå en aftale med skolens ledelse om overførsel af ferie, skal i forbindelse med skoleårets planlægning meddele skolens ledelse, om ferietimer ud over 4 uger ønskes overført til de følgende ferieår. Denne meddelelse skal gives senest på en af skoleledelsen fastsat dato. Har skoleledelsen ikke fastsat en dato skal meddelelse gives senest 1. maj. Skolelederen fastlægger feriens placering efter drøftelse med læreren, jf. ferieaftalens § 5. Såfremt det aftales, at ferie afvikles på skoledage, indgår afviklingen heraf ikke i andre opgaver.

Den ansatte vælger selv, om de optjente ferietimer udover 5 uger skal indgå som en nedsættelse af årsnormen eller udbetales.

I forbindelse med skoleårets planlægning skal læreren meddele skolens ledelse, om optjente ferietimer ud over 5 uger ønskes afviklet, udbetalt eller overført. Denne meddelelse skal gives på en af skoleledelsen fastsat dato. Har skoleledelsen ikke fastsat en dato skal meddelelse gives senest 1. maj.

Den ansatte kan ikke kræve, at antallet af dage, jf. § 7, stk. 1, nedsættes som

Stk. 7

Supplerende tid til afgangsprøver og censur udover den planlagte undervisningsopgave indgår i andre opgaver, såfremt det ikke i den lokale aftale, jf. bilag 6, er aftalt, at tiden indgår i kategorien "Opgaver i tilknytning til undervisningen" jf. § 3, stk. 6.

Hvis afgangsprøver og censur placeres under "andre opgaver", gælder bilag 4 om "Særlige regler ved afvikling af mundtlige udtræksprøver ved folkeskolens 9. klasses afgangsprøve".

§ 5. Den enkelte lærers undervisningstimal

Stk. 1

Det maksimale undervisningstimal, jf. § 3, stk. 3 eller 4, er fastsat således, at det svarer til en fuldtidsstilling.

Bemærkning:

Den enkelte lærers undervisningstimal kan overstige det maksimale undervisningstimal i de tilfælde, hvor en lærer

- a) har indgået aftale om at overføre ferietimer til et kommende ferieår, jf. § 4, stk. 1, litra o.
- b) har indgået aftale om planlagt overarbejde, jf. § 2, stk. 3.

Stk. 3

Skal læreren varetage andre opgaver jf. § 4, stk. 1, nedsættes lærerens undervisningstimal. Beregningen af nedsættelsen sker efter stk. 4 – 7.

Stk. 4

En undervisningstime, herunder specialundervisning omregnes til tid til andre opgaver med faktoren, der fremgår af bilag 6.

Bemærkning:

Der er her tale om specialundervisning, som ikke er omfattet af stk. 6.

Stk. 5

En undervisningstime omregnes for nyuddannede lærere til tid til andre opgaver med faktoren, der fremgår af bilag 6.

Stk. 6

En undervisningstime ved selvstændige skoler for specialundervisning, centerklasser, specialklasserækker, heldagsskoler, heldagsklasser samt interne skoler på døgninstitutioner omregnes til tid til andre opgaver med faktoren, der fremgår af bilag 6.

Bemærkning:

Selvstændige skoler for specialundervisning og heldagsskoler er kendetegnet ved, at der er selvstændig ledelse.

Centerklasser og specialklasserækker er klasser, der ledelsesmæssigt hører til en almindelig folkeskole, men hvor elevernes tilhørsforhold til den almindelige klasse er ophørt, idet hele undervisningen gives i en specialklasse efter Bekendtgørelse nr. 1373 af 15. december 2005 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

§ 7. Arbejdstidens placering

Stk. 1

Arbejdet tilrettelægges normalt på hverdage, mandag til fredag, og maksimalt på 209 dage. Antallet af dage kan fraviges ved aftale mellem skoleledelsen og tillidsrepræsentanten.

Den daglige arbejdstid, herunder undervisningen, skal så vidt muligt være samlet.

Bemærkning:

Den daglige arbejdstid skal så vidt muligt være samlet, så lærerne kan anvende arbejdstiden hensigtsmæssigt.

Elevernes skoledag, herunder pauser og frikvarterer, fastlægges under hensyn til, at der i videst muligt omfang er sammenhæng i læreprocesserne.

Stk. 2

Arbejdet foregår på skolen eller uden for skolen efter nærmere drøftelse med skolens ledelse.

Bemærkning:

Såfremt det skønnes hensigtsmæssigt kan lærer/lærerteam komme med et oplæg til en plan for tilstedeværelse. Den endelige plan bliver til i dialog mellem ledelse og lærer/lærerteam. Skolelederen kan i sidste ende fastlægge planen for tilstedeværelse.

Alle arbejdsopgaver kan gøres til genstand for tilstedeværelse på skolen, forudsat det giver mening i forhold til arbejdsopgaverne, og at de fysiske rammer er i orden.

I hvilket omfang opgaverne skal løses på skolen, beror på en vurdering af opgavernes karakter og indhold samt de bygningsmæssige forudsætninger for tilstedeværelse på skolen.

Der henvises til Branchevejledning om arbejdsstedets indretning på undervisningsområdet (Branchesikkerhedsrådet for undervisning – BSR 12, 1999).

Kapitel 3 Ændring af planlægningen i skoleåret

§ 8 Ændring af opgaver

Stk. 1

Hvis der i løbet af skoleåret opstår behov for at ændre på indhold eller omfang af de arbejdsopgaver, der fremgår af lærerens opgaveoversigt, drøftes dette snarest muligt mellem skoleledelsen og den berørte lærer. Skoleledelsen kan herefter foretage ændring af arbejdsopgavernes indhold, sammensætning og omfang. Konsekvenser af ændringer drøftes.

Bemærkning:

Ved større ændringer i lærerens opgaveoversigt udarbejder skoleledelsen et tillæg til den, som angiver ændringens indhold og omfang.

Skoleledelsen og læreren fastlægger i dialog, hvilke opgaver læreren løser, når eleverne fx er på lejrskole, i praktik eller har prøveafvikling.

Stk. 7

Kan erstatningsfriheden ikke gives i det efterfølgende skoleår, eller på det mellem læreren og skoleledelsen aftalte tidspunkt, ydes i stedet overarbejdsbetaling. Satserne for overarbejdsbetaling beregnes med 1/1924 af vedkommende lærers årsløn incl. funktions- og kvalifikationsløn (på udbetalingstidspunktet) med et tillæg af 50%.

Stk. 8

Lærere, der er fyldt 60 år, og som får nedsat arbejdstiden, jf. § 4, stk. 1, litra m, kan ikke få overtidbetaling i de normperioder, hvor arbejdstiden er nedsat. Hvis normen overskrides afspadsres de overskydende timer i den efterfølgende normperiode i forholdet 1:1.

§ 10. Merarbejde for deltidsansatte

Stk. 1

Eventuel merbeskæftigelse af midlertidig karakter godtgøres med frihed af samme varighed eller normal timeløn.

Stk. 2

Såfremt arbejdets samlede omfang ved normperiodens udløb har oversteget den fastsatte arbejdstid for fuldtidsansatte, ydes overtidbetaling for de timer, der overstiger 1924, jf. § 9.

§ 11. Til- og fratræden i skoleåret

Ved til- og fratræden i løbet af skoleåret beregnes og opgøres arbejdstiden som fastlagt i bilag 5 om beregning og opgørelse af arbejdstid ved normperioder mindre end et skoleår.

Bemærkning:

For arbejdsopgaver, som ikke er jævnt fordelt over skoleåret, foretages en konkret vurdering af den afviklede arbejdsomfang.

Kapitel 5 Øvrige bestemmelser

§ 12. Hviletid

Der er indgået aftale om dispensation fra hviletid/fridøgn, jf. Protokollat 1 om hviletid og fridøgn for lærere/overlærere, børnehaveklasseledere m.fl.

§ 13. Lokalaftaler

Stk. 1

De lokale arbejdstidsaftaler kan opsiges med seks måneders varsel til udgangen af et skoleår.

Bemærkning:

I overenskomstperioden 2008-2011 indgås lokale arbejdstidsaftaler som udgangspunkt for 2 skoleår, dvs. pr. 1. august 2009 – 31. juli 2011.

Bilag 1 – Skoleårets planlægning

Dette bilag er til inspiration for planlægningsprocessen i kommunerne og på skolerne. En planlægningsproces, der har til formål at skabe overblik og synlighed, og som bygger på dialog og gensidig tillid.

Generelt:

Målet med Arbejdstidsaftalen 2008 er at skabe gode rammer for folkeskolens udvikling og understøtte folkeskolen som en attraktiv arbejdsplads.

Skolens ledelse skaber mening og retning for skolens virksomhed og udvikling. Ledelsen sætter klare konkrete mål og visioner og følger op på om målene nås. Ledelsen inddrager og samarbejder med lærerne om skolens udvikling. Det er en væsentlig ledelsesopgave at sikre skolens og lærernes fortsatte udvikling.

Lærerne/teamene har plads til selvstændigt - under ansvar for mål og rammer - at udøve deres professionelle virke. Lærerne/teamet har ansvaret for at tilrettelægge, planlægge, udføre og evaluere undervisningen og de opgaver, der knytter sig til undervisningen, samt for de øvrige opgaver, som teamet har ansvaret for.

Det enkelte team/lærerne planlægger sit arbejde for skoleåret/normperioden, indeholdende undervisningens overordnede indhold samt struktur og overordnet indhold af andre opgaver i tilknytning til undervisningen, som fx interne- og eksterne samarbejdsrelationer, større elevarrangementer, skolehjemsamarbejde mv.

Lærerne/teamene organiserer og tilrettelægger undervisningsopgaven med ansvar over for ledelsen og med respekt for fagenes formål og de kommunale skolepolitiske målsætninger.

Gennem skoleåret drøfter ledelse og lærerteam løbende mål og målopfyldelse af undervisningen og de øvrige opgaver, som teamet har ansvar for med henblik på prioriteringer og justeringer.

Der skal være sammenhæng mellem krav og ressourcer. Undervisning kræver rum til bl.a. planlægning, forberedelse, samarbejde, koordination, refleksion og evaluering. De fysiske rammer for arbejdet skal harmonere med de krav, der stilles til arbejdets udførelse.

Alle arbejdsopgaver kan gøres til genstand for tilstedeværelse på skolen. Forudsat det giver mening i forhold til arbejdsopgaverne, og at de fysiske rammer er i orden.

Årets gang – på kommuneniveau:

Forud for skoleårets planlægning drøfter kommune og kreds emner af overordnet og tværgående interesse for skoleområdet, evt. med udgangspunkt i kvalitetsrapporten, fx:

- Folkeskolen som attraktiv arbejdsplads, herunder rekruttering og fastholdelse
- Kommunalbestyrelsens mål og rammer, herunder ressourcer for skolevæsenet, samt indsatsområder og handleplaner

- Gennem skoleåret drøfter ledelse og lærerteam mål og målopfyldelsen af undervisningen og de øvrige opgaver, som teamet har ansvar for med henblik på prioriteringer og justeringer.

Inden planlægningen af det kommende skoleår:

Skolelederen og tillidsrepræsentanten samarbejder løbende om:

- Implementeringen af den lokale arbejdstidsaftale
- Hvorvidt aftalen indfrier målsætningen om øget engagement, professionalisme, fleksibilitet og mindre bureaukrati

Den samlede opgaveløsning evalueres, således at erfaringerne indgår i næste skoleårs planlægning.

Bilag 3 – Lejrskoler

Stk. 1

Der ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 126,95 kr. (31/3 2000-niveau) pr. påbegyndt dag for deltagelse i lejrskoler, hytteture og skolerejser o.lign. arrangementer med overnatning. Tillægget ydes i stedet for frihedsopsparring, jf. § 11 og arbejdstidsbestemte tillæg, jf. § 14, i overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen.

Stk. 2

Afvikles arrangementer jf. stk. 1 på lørdage, søndage og helligdage ydes et ikke-pensionsgivende tillæg på 288,75 kr. (31/3 2000-niveau) pr. påbegyndt dag.

Bemærkning:

For lærere som ikke skal afvikle prøver, da deres fag ikke udtrækkes, fastlægger skolelederen i dialog med læreren, hvilke opgaver læreren løser, når eleverne har prøveafvikling, jf. § 8 i arbejdstidsaftalen.

Stk. 5 Model 2

De lærere, der skal gennemføre udtræksprøver, betales for opgaven med en særlig timetakst.

Der betales for den supplerende tid til varetagelse af opgaven som eksaminator og censor med 191,00 kr. (31/3 2000-niveau) pr. time.

Timesatsen er pensionsgivende for overenskomstansatte, dog undtaget overenskomstansatte lærere, som har ret til tjenestemandspension, jf. overenskomstens § 10, stk. 8 og 9.

Den supplerende tid til varetagelse af opgaven holdes uden for skoleårets planlægning, herunder uden for den enkelte lærers opgaveoversigt.

Stk. 6

Kommunen kan vælge at kombinere modellerne for den enkelte lærer, således at en potentiel eksaminator eller censor planlægges med at eventuel supplerende tid til prøveafvikling delvist indgår i den pågældende lærers opgaveoversigt, og at den resterende del af timerne honoreres med betalingssatsen efter stk. 3.

Bemærkning:

Denne bestemmelse gælder for lærere der er fyldt 60 år, og har nedsat arbejdstiden, jf. § 4, stk. 1 litra m, for lærere der er tillagt klasselærerfunktionen, jf. bilag 2 til arbejdstidsaftalen, og for aftaler om akkorder, som er indgået for et skoleår.

Andre opgaver, hvor udgangspunktet ikke er et afsat timetal for hele skoleåret, indgår i planlægningen med det konkrete timetal, jf. aftalens § 4.

Stk. 4.

Til hver lærer udarbejder skolelederen en opgaveoversigt for normperioden, jf. aftalens § 6.

Bemærkning:

I opgaveoversigten indgår undervisningstimetallet som fastlagt under stk. 2 i dette punkt. Andre opgaver, hvor udgangspunktet er et afsat timetal for hele skoleåret, indgår som fastlagt under stk. 3 i dette punkt.

3. Opgørelse af arbejdstiden, jf. kapitel 4.

Stk. 1

Der foretages en opgørelse af arbejdstiden ved afslutningen af normperioden.

Stk. 2

Såfremt opgørelsesperioden er identisk med planlægningsperioden opgøres arbejdstiden som beskrevet i aftalens § 9.

Stk. 3

Hvis opgørelsesperioden afviger fra planlægningsperioden opgøres arbejdstiden i overensstemmelse med punkt 2, stk. 1 - 3.

Stk. 4

I de tilfælde, hvor læreren afvikler afspadsringstimer fra tidligere skoleår anses en forholdsmæssig andel af timerne for afviklet i perioden. Ikke afspadserede timer udbetales uden yderligere tillæg.

Bemærkning:

Beregning af den forholdsmæssige andel sker svarende til punkt 1, stk. 3.

Stk. 5.

I de tilfælde, hvor læreren afvikler ferietimer ud over 5 uger, anses en forholdsmæssig andel af ferietimerne for afviklet.

Bemærkning:

Beregning af den forholdsmæssige andel sker svarende til punkt 1, stk. 3.

4. Det pligtige undervisningstimal

Det årlige maksimale undervisningstimal pr. fuldtidsansat lærer pr. skoleår, jf. § 3, stk. 4 fastsættes til _____ timer.

5. Undervisningstillæg, arbejdstidsbestemte tillæg, akkordtillæg mm.

Der henvises til lokal lønftale, se bilag 3 til Overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne.

6. Ikrafttræden og opsigelse

Denne aftale gælder fra følgende skoleår _____

Denne aftale kan opsiges med seks måneders varsel til et skoleårs udløb, dog tidligst til den 31. juli _____

Den

For

_____ Kommune

For

_____ Lærerkreds/Lærerforening

4. Det pligtige undervisningstimal

Det årlige maksimale undervisningstimal pr. fuldtidsansat lærer pr. skoleår, jf. § 3, stk. 4 fastsættes til _____ timer.

5. Undervisningstillæg, arbejdstidsbestemte tillæg, akkordtillæg mm.

Der henvises til lokal lønftale, se bilag 3 til Overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne.

6. Ikrafttræden og opsigelse

Denne aftale gælder fra følgende skoleår _____

Denne aftale kan opsiges med seks måneders varsel til et skoleårs udløb, dog tidligst til den 31. juli _____

Den

For

_____ Kommune

For

_____ Lærerkreds/Lærerforening

4. Det pligtige undervisningstimal

Det årlige maksimale undervisningstimal pr. fuldtidsansat lærer pr. skoleår, jf. § 3, stk. 4 fastsættes til _____ timer.

5. Undervisningstillæg, arbejdstidsbestemte tillæg, akkordtillæg mm.

Der henvises til lokal lønaftale, se bilag 3 til Overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne.

6. Ikrafttræden og opsigelse

Denne aftale gælder fra følgende skoleår _____

Denne aftale kan opsiges med seks måneders varsel til et skoleårs udløb, dog tidligst til den 31. juli _____

Den

For

_____ Kommune

For

_____ Lærerkreds/Lærerforening

4. Det pligtige undervisningstimal

Det årlige maksimale undervisningstimal pr. fuldtidsansat lærer pr. skoleår, jf. § 3, stk. 4 fastsættes til _____ timer.

5. Undervisningstillæg, arbejdstidsbestemte tillæg, akkordtillæg mm.

Der henvises til lokal lønaftale, se bilag 3 til Overenskomst for lærere m.fl. i folkeskolen og ved specialundervisning for voksne.

6. Ikrafttræden og opsigelse

Denne aftale gælder fra følgende skoleår _____

Denne aftale kan opsiges med seks måneders varsel til et skoleårs udløb, dog tidligst til den 31. juli _____

Den

For

_____ Kommune

For

_____ Lærerkreds/Lærerforening